

Освіта в Кракові

Посібник
для
іноземців

У столиці Малопольщі можна навчатися **в міських школах**, а також у школах, які утримуються приватними особами, асоціаціями та релігійними об'єднаннями. **Муніципальних шкіл** налічується понад 400, навчається в них **понад 140 тис. учнів**.

Це означає, що якби учні цих шкіл захотіли утворити окреме місто, то за чисельністю населення воно було б другим після Кракова містом у всій Малопольщі.

Багато з них — це учні, які приїхали до Кракова з різних країн світу, в тому числі зовсім недавно. Тому влада Кракова вживає дедалі більше заходів, щоб ці учні почувалися в нашому місті яквимога комфортніше.

Багато з цих ініціатив стосуються освіти, до якої всі **діти та молодь мають безкоштовний доступ**, що гарантується найважливішим правовим актом у нашій країні — Конституцією Республіки Польща. Ці питання також регулюються Конвенцією про права дитини та іншими документами національного та міжнародного значення.

Адже право на знання та освіту є **фундаментальним правом людини**. Тому до неї мають рівне право як діти, народжені в Польщі, так і ті, що приїжджають до Кракова з-за кордону.

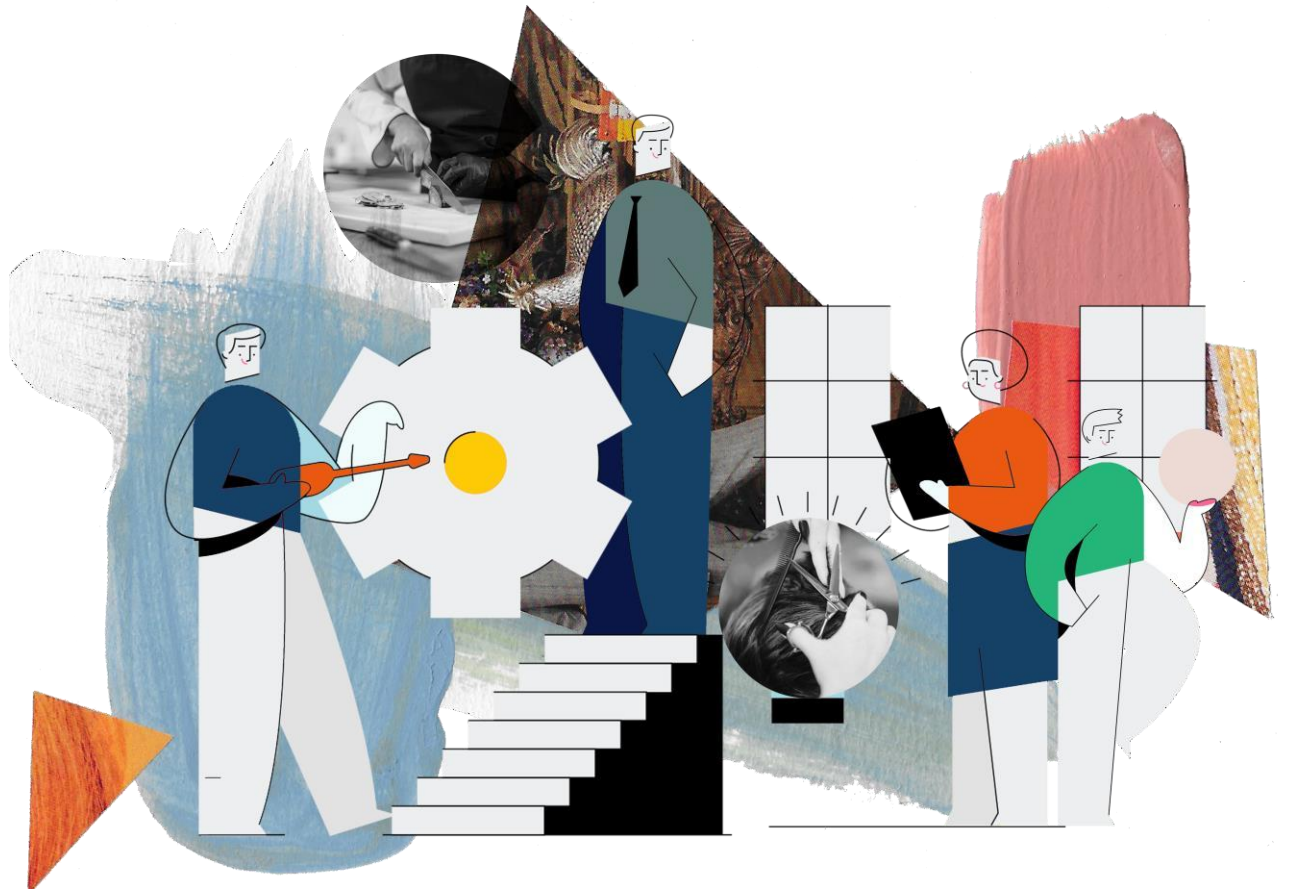

Варто підкреслити, що учні іноземці мають такі саме права як і польські учні на доступ до закладів дошкільної освіти державного зразка та безкоштовного навчання у початкових школах (у тому числі художніх) **до досягнення 18-річного віку або закінчення середньої школи** (ліцею, технікуму, професійно-технічного училища I ступеня).

Як користування навчанням та опікою, так і прийом до державних шкіл і дитячих садків здійснюються **на таких самих умовах, як і для громадян Польщі.**

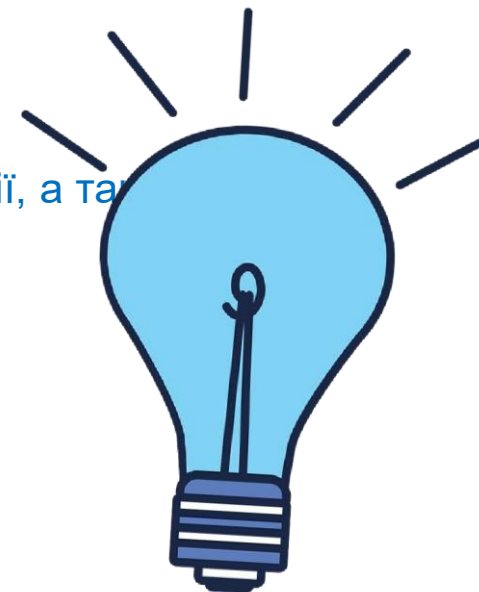

Натомість у разі продовження навчання **в державних школах для дорослих, а також у галузевих школах II ступеня, післяліцейних школах, художніх школах, коледжах працівників соціальних служб або в рамках програм безперервної освіти,** що пропонуються у формі кваліфікаційних професійних курсів, іноземці, як правило, навчаються на платній основі, а розмір плати та порядок її визначення встановлюють директори окремих навчальних закладів.

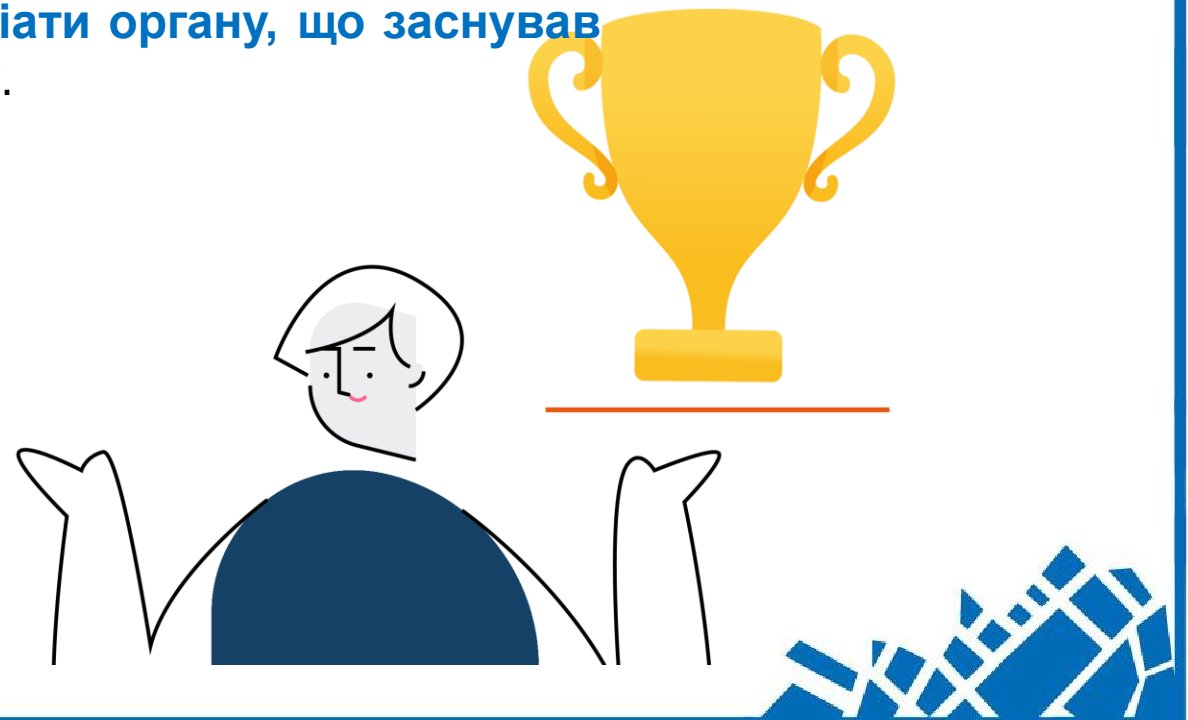

Однак безкоштовне навчання поширюється на:

- громадян держав-членів ЄС, держави-члена ЄАВТ (EFTA) або Швейцарської Конфедерації, а також членів їхніх сімей, які мають право на проживання або право на постійне проживання,
- осіб польського походження в розумінні положень про репатріацію,
- осіб, яким надано дозвіл на постійне проживання на території Республіки Польща,
- осіб, які мають дійсну Карту Поляка,
- осіб, для яких таке право впливає з міжнародних угод,
- осіб, яким надано статус біженця, та членів їхніх сімей,
- осіб, які мають дозвіл на толероване перебування,
- осіб, яким надано дозвіл на перебування з гуманітарних причин, та членів їхніх сімей,
- осіб, яким надано додатковий захист, та членів їхніх сімей,
- осіб, які користуються тимчасовим захистом на території Республіки Польща,
- осіб, яким на території Республіки Польща надано дозвіл на перебування довгострокового резидента Європейського Союзу,
- осіб, яким на території Республіки Польща надано дозвіл на тимчасове проживання (у зв'язку з обставинами, зазначеними в ст. 127, ст. 159 ч. 1, ст. 176 або ст. 186 ч. 1 п. 3 або 4 Закону від 12 грудня 2013 року про іноземців),
- осіб, які клопочуться про надання міжнародного захисту, та членів їхніх сімей,
- осіб, які мають карту побиту з приміткою «доступ до ринку праці», Шенгенську візу або національну візу, видану з метою здійснення трудової діяльності на території Республіки Польща.

Від цього обов'язку також можуть бути звільнені стипендіати, які отримують стипендії, призначені міністром, відповідальним за питання освіти і виховання, а також стипендіати органу, що заснував дану школу, або директора школи чи закладу.

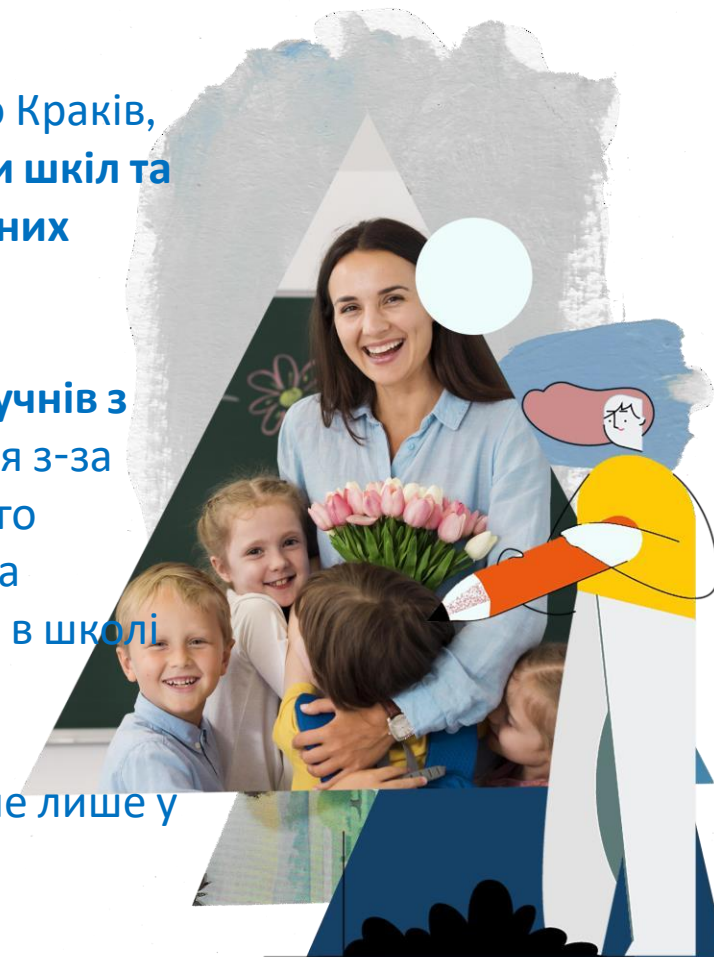

Яку ще безкоштовну підтримку отримують учні з інших країн?

Щоб допомогти дітям з інших країн адаптуватися до шкільних реалій, місто Краків, **окрім різноманітних ініціатив, які реалізуються, наприклад, директорами шкіл та вчителями, також гарантує підтримку, що впливає із загальнонаціональних нормативних актів.**

У школах можуть створюватися, зокрема, **спеціальні підготовчі класи для учнів з інших країн** – як для іноземців, так і для громадян Польщі, які повертаються з-за кордону. Період навчання в такому класі адаптований до успіхів учня та його можливостей. Тривалість навчання у спеціальних підготовчих класах можна скоротити або продовжити, якщо учень ще не готовий розпочати навчання в школі разом із ровесниками з Польщі.

Діти та молодь отримують у ньому підтримку експертів, які допомагають не лише у вивченні польської мови, але й в адаптації до шкільних реалій

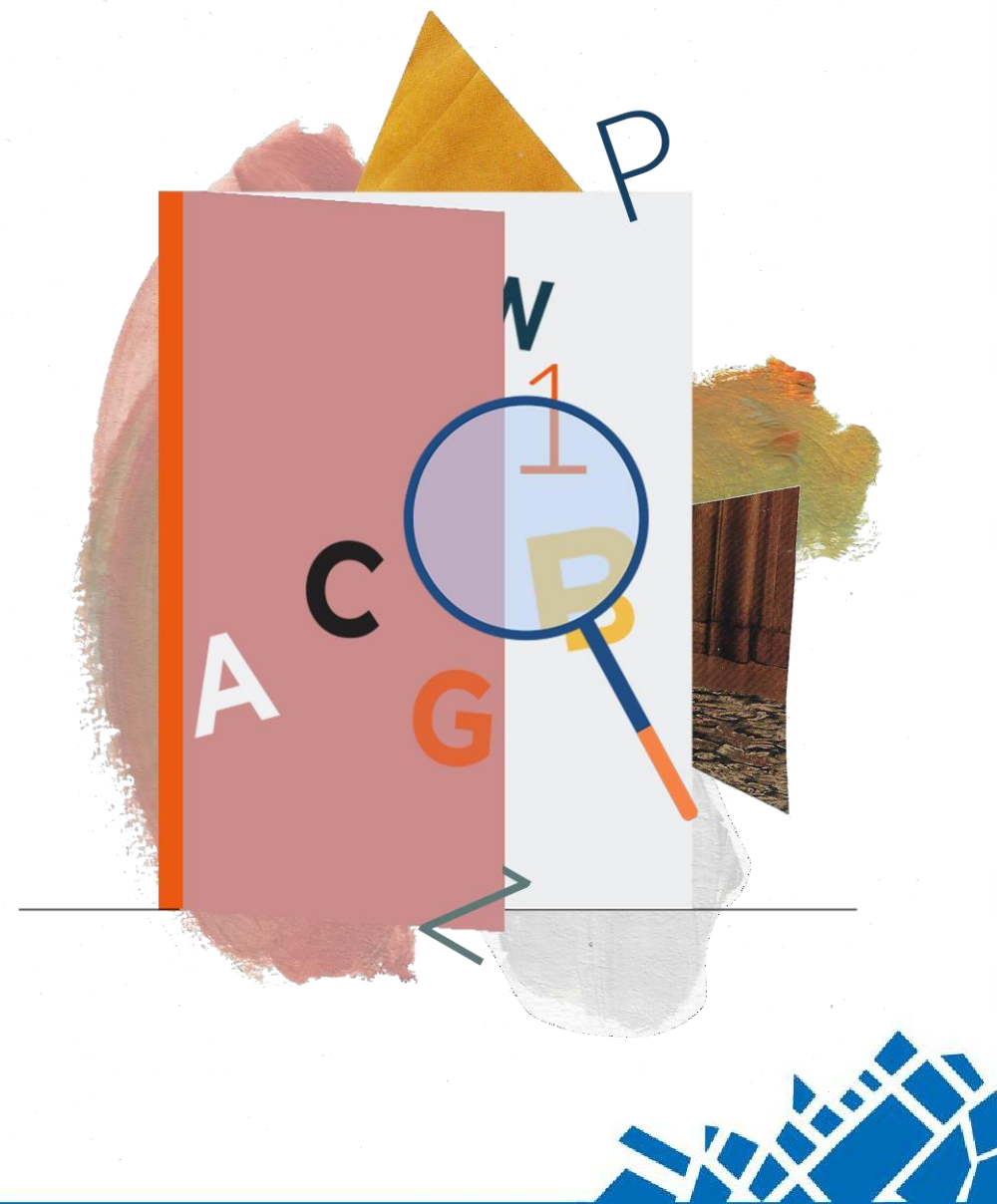
Після закінчення навчання в підготовчому класі, у разі подальших проблем з адаптацією до шкільних реалій або просто – у новому місті,
підтримку регулярно надають також шкільні педагоги та психологи.

Допомогу можна отримати в психолого-педагогічних консультативних центрах місцевого самоврядування, з яких вісім працюють у нашому місті.

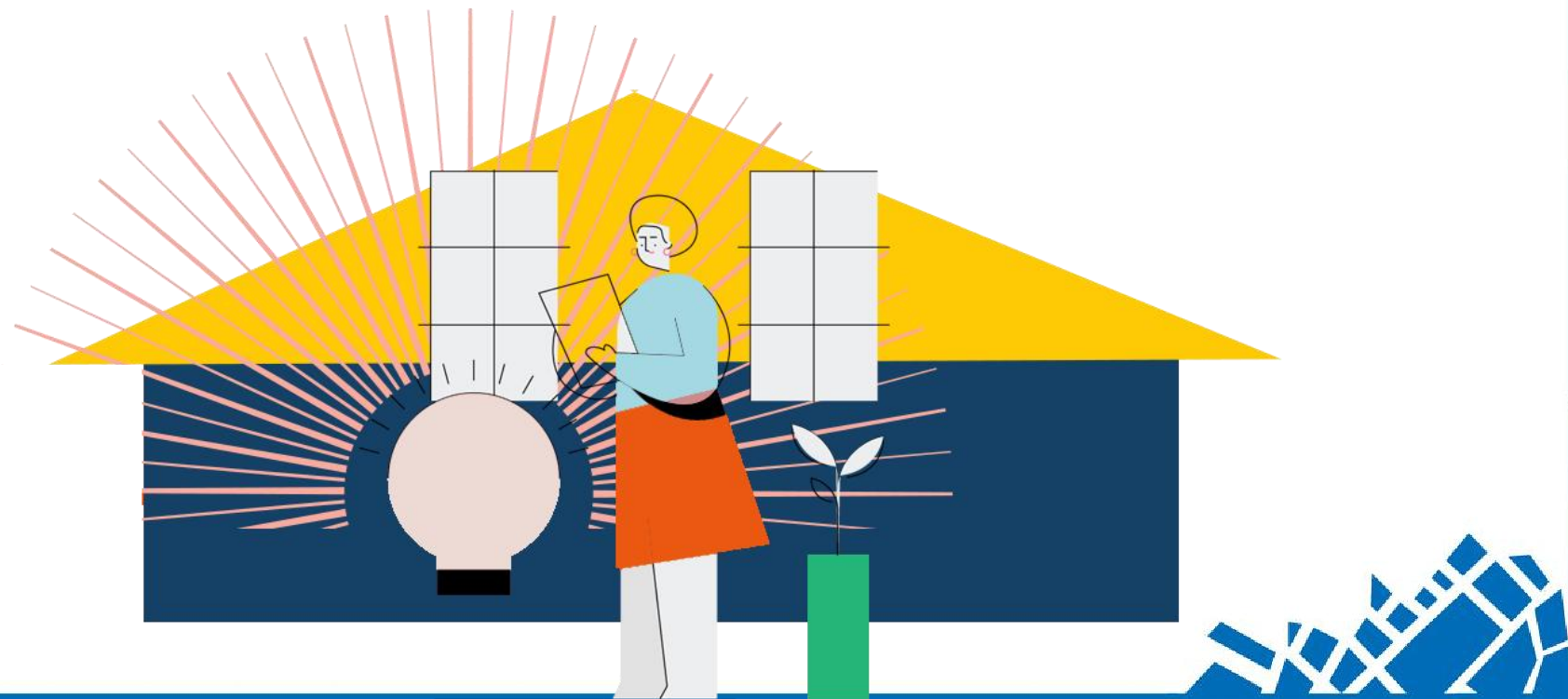

Учні, які не відвідували підготовчий клас або відвідували його, але ще **не володіють польською мовою на належному рівні**, можуть користуватися **додатковими, безкоштовними заняттями з польської мови**. Вони проводяться щонайменше дві навчальні години на тиждень. Заняття організовує орган, який керує школою, а додаткову інформацію з цього питання надають директори шкіл.

Учні також можуть користуватися **додатковими вирівнювальними заняттями** — це можливо протягом 12 місяців, по одній навчальній годині на тиждень з відповідного предмету. Загальна кількість годин додаткових занять з польської мови та вирівнювальних занять, відповідно до законодавства, не може перевищувати 5 годин на тиждень для одного учня.

Додатково, також протягом 12 місяців, іноземцям, які підлягають обов'язковому навчанню в школі або обов'язковому здобуттю освіти, **може допомагати особа, яка володіє мовою країни походження іноземця та працевлаштована директором школи як помічник учителя.** У школах також працевлаштовують **міжкультурних асистентів.** Вони допомагають учням, які недостатньо володіють польською мовою, у контактах зі шкільним середовищем, а також співпрацюють з їхніми батьками та школою.

Вчителі, які хочуть підвищити свою компетентність у сфері **багатокультурної освіти**, що визнана містом Краковом одним із пріоритетних напрямів, можуть брати участь у післядипломному навчанні або курсах підвищення кваліфікації, **отримуючи аж 95% дофінансування з міського бюджету.**

Додаткову інформацію можна отримати у Відділі освіти та освітніх проєктів Управління міста Кракова за номером телефону: (12) 616 52 52.

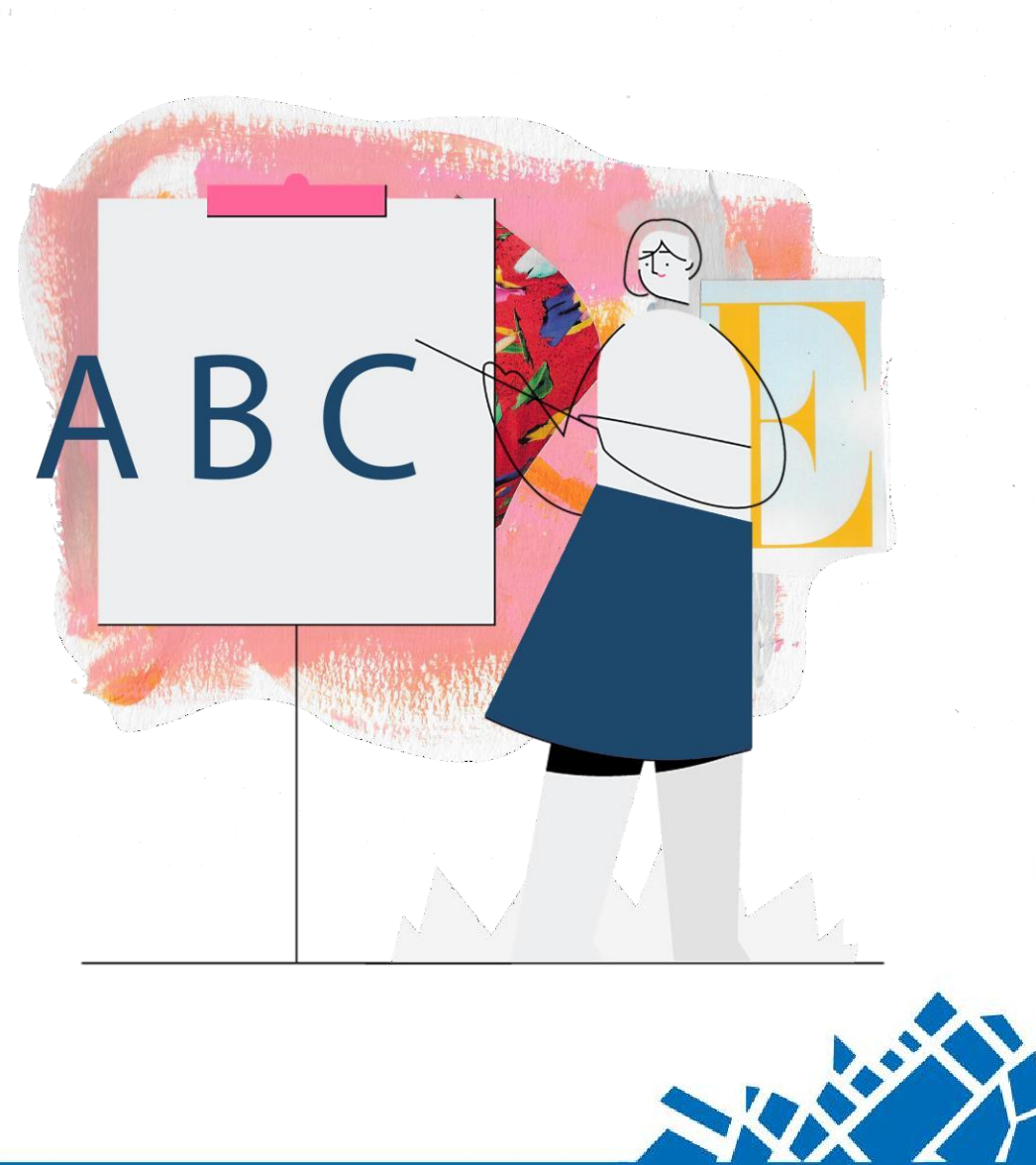

Підтримка також надається учням, які складатимуть **зовнішні іспити, такі як іспит восьмикласника або матуральний іспит**. Для учнів, яким недостатній рівень знання польської мови ускладнює розуміння прочитаного тексту, передбачені певні полегшення. До обох іспитів можна приступати у спосіб, адаптований до конкретного учня — наприклад, може бути запропонований окремий екзаменаційний аркуш (у випадку іспиту восьмикласника). У випадку іспиту восьмикласника та матури учневі, який недостатньо володіє польською мовою, може бути продовжено час на проведення іспиту. Однак потрібно пам'ятати про необхідність заздалегідь отримати позитивний висновок педагогічної ради школи. Детальну інформацію з цього питання також може надати директор школи.

Це майже очевидно, що кожен після приїзду до нової країни сумує не лише за родинним домом, а й за культурою рідної країни.

Тому дипломатичні та консульські установи або культурно-освітні товариства можуть організовувати спеціальні заняття з мови та культури. На такі заняття, які проводяться в обсязі п'яти навчальних годин на тиждень, має записатися принаймні семеро осіб.

Широку діяльність, спрямовану на учнів, які належать до української національної меншини, проводить, зокрема, Початкова школа з інтеграційними класами № 12 у Кракові.

Саме в цій школі, розташованій на Київському проспекті (al. Kijowska), діє міжшкільна група навчання української мови як мови національної меншини. Її метою є підтримання відчуття національної, етнічної та мовної ідентичності учнів, а особливо — вивчення мови, а також власної історії та культури.

У державних дитячих садках і школах на основі чинного законодавства також проводиться **навчання релігії/етики**. Проте, якщо на навчання релігії даної конфесії або конфесій запишеться менше семи учнів, то за згодою відповідної церкви чи релігійного об'єднання, навчання релігії проводиться у міжшкільній групі або позашкільному катехитичному центрі.

Учні, які хотіли б вивчати власну релігію в катехитичному пункті, можуть отримати більше інформації у відділі освіти управління міста Кракова (*wydział edukacji umk*) за номером телефону: (12) 616 52 47 або у директора школи.

Учні, які хотіли б вивчати власну релігію в катехитичному пункті, можуть отримати більше інформації у відділі освіти управління міста кракова (*wydział edukacji umk*) за номером телефону: (12) 616 52 47 або у директора школи.

Додаткову інформацію про пропозиції міста Кракова для іноземців можна знайти на сайті otwarty.krakow.pl, який ведеться чотирма мовами: польською, англійською, російською та українською.

Ми також рекомендуємо Вам скористатися послугами **Інформаційного пункту для іноземців у м. Краків**, де Ви можете, серед іншого, отримати безкоштовну юридичну допомогу, психологічну підтримку, скористатися послугами перекладачів та міжкультурних асистентів. Більше інформації можна знайти [тут](#).

Іноземні діти та учні, а також їхні батьки чи опікуни, можуть отримати вичерпну інформацію про можливості навчання в Кракові та підтримку адаптації до польської системи освіти в Освітньому інформаційному центрі для дітей з міграційним досвідом. Центр діє при Спеціалізованому психолого-педагогічному консультативному центрі для дітей труднощами в навчанні в Кракові (за адресою: вул. Заблоче, 23/11; тє 664 709 370; електронна пошта: ciem@mjo.krakow.pl)

